

TDKIV

TDKIV – Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy

VIKBA20_Elektronické informační zdroje
Klára Zemanová, UČO 178656

Základní informace o databázi:

- Online výkladová databáze termínů informační vědy a knihovnictví
- Určena pro studenty a pracovníky z oboru informačních věd a knihovnictví, zájemcům z příbuzných oborů a široké odborné veřejnosti
- Slouží jako pomůcka pro četbu i vytváření odborných textů a pro zpestření komunikace v oboru
- Je dostupná na <http://sigma.nkp.cz/cze/ktd>

Základní informace o databázi:

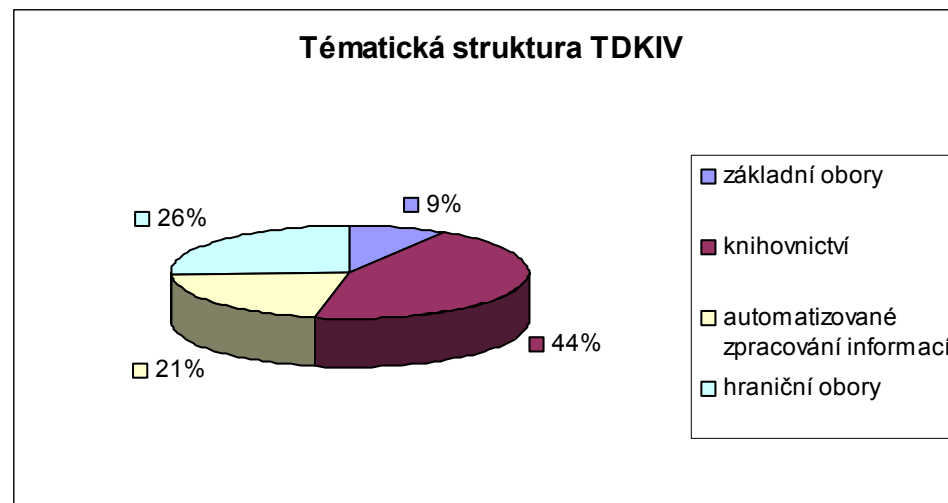
- Vznikala v letech 2001 – 2002
- Projekt NK ČR podpořen grantem Ministerstva kultury ČR
- Spravována Knihovnickým institutem NK ČR
- Zpřístupněna veřejnosti v roce 2003

Základní informace o databázi:

- Obsahuje cca **2800 hesel** tvořených cca **4300 termíny**, které reprezentují všechny podstatné oblasti knihovnictví a informační vědy a souvisejících disciplín
- Je průběžně aktualizována

Tématická struktura databáze TDKIV:

- **Základní obory** (informační věda, informační vzdělávání a profese, bibliopedagogika)
- **Knihovnictví** (zpracování dokumentů, knihovny, fondy, tištěné dokumenty, služby, bibliografie)
- **Automatizované zpracování informací** (informační technologie, internet, metadata, el. dokumenty, ediční činnost, databáze, AIKS)
- **Hraniční obory** (knihověda, knihtisk, nakladatelská činnost, autorské právo)

Struktura záznamu hesla:

- Každé heslo obsahuje:
  - **Termín**
  - **Poznámka** - formalizované informace specifikující obsah/rozsah pojmu
  - **Ekvivalent** – synonyma, homonyma a jiné formy termínu (např. zkratky)
  - **Termín v AJ**
  - **Výklad termínu**
  - **Normativní výklad** – výklad z oborových technických norem
  - **Zdroj výkladu** – obsahuje zkrácenou citaci zdroje
  - **Zdroj normativního dokumentu**
  - **Příbuzný termín**
  - **Autor hesla**
  - **Redaktor hesla**
  - **Číslo záznamu/Třídník**

Autoři a lektori jednotlivých hesel:

- Autor i lektor uveden u každého záznamu
- Autoři a lektori nesou odpovědnost za všechna pole záznamu kromě „*Normativního výkladu*“
- I hotová hesla jsou neustále aktualizována a v nutných případech změněna

Pracovní databáze TDKIV:

- Umožňuje vyhledávat i mimo rozsah a obsah TDKIV
- Kromě termínů obsažených v TDKIV zde nalezneme také výrazy:
  - **Nově zapsané** o jejichž zařazení do TDKIV ještě není rozhodnuto
  - **Nehotové**, v různých stádiích zpracování
  - **Vyřazené** z TDKIV
- Slouží ke zkvalitnění odborné diskuze a připomínkování báze ze strany zájemců o terminologii
- Přístupná přes odkaz „*Vstup do pracovní databáze*“ ze stránky základního vyhledávání v TDKIV

Vyhledávání v TDKIV:

- Pro vyhledávání lze využít všechna pole záznamu hesla
- Lze využívat booleovských operátorů (and, or, not) a zástupných operátorů (*, ?)
- Pole „*Poznámka*“, „*Výklad termínu*“ a „*Příbuzný termín*“ jsou prohledávána pouze při využití **freetextového vyhledávání** (=umožňuje prohlížení všech polí záznamu na základě jednoho dotazu)
- Vyhledávat lze také prostřednictvím procházení **Rejstříku**

Paralelní vyhledávání pomocí TDKIV:

- Prostřednictvím odkazu „*Z více databází*“ lze najednou vyhledávat ve třech různých bázích dat:
  - **TDKIV**
  - **KZK** (=databáze zkratk pro knihovnictví a informační obory)
  - **KSL** (=Česko-anglický a anglicko-český slovník knihovnických termínů)

Další služby nabízené databází TDKIV:

- **Zpřesnění výsledků vyhledávání** – pomocí různých operátorů či zobrazení vybraných záznamů
- **Schránka** – na odkládání nalezených záznamů pro pozdější využití
- **Databáze** – odkaz umožňující prohledávání elektronických databází přístupných prostřednictvím NK
- **Otázky/Připomínky** – k podobě, funkcím a provozu databáze
- **Odkazy** na další bezplatné online zdroje oborové terminologie

Formy databáze TDKIV:

- Veřejně přístupná online verze TDKIV
- Tištěná publikace + CD-ROM (pouze výběr z online formy TDKIV) – cena 290 Kč

Další výkladové zdroje oborové terminologie dostupné volně online:

- Terminologii KIV se věnuje rubrika **Oborová terminologie** v časopise *Ikaros* (dostupná na: www.ikaros.cz)
- Informační vědě a knihovnictví:
  - REITZ, Joan M. ODLIS : Online Dictionary of Library and Information Science [online]. Connecticut : WCSUL, 1994. Dostupný na WWW: <http://lu.com/odlis/>.
  - Glossary of Library Terms [online]. Ithaca (NY, USA) : Cornell University Library, c1998-2002. Dostupný na WWW: <http://campusgw.library.cornell.edu/newhelp/glossary.html>
  - Bibliotekarski terminološki rečnik englesko-srpski srpsko-engleski. Narodna biblioteka Srbije, [2002]. Dostupný na WWW: <http://btr.nbs.bg.ac.yu/>

Témata k diskuzi:

- Je TDKIV dostatečně rychle aktualizovaná?
- Jsou zde dostatečně zastoupeny všechny důležité součásti oboru informační věda a knihovnictví?
- Zapojování externích odborníků při vytváření a aktualizacích TDKIV
- Je databáze TDKIV uživatelsky příjemná a intuitivní?

Použité zdroje:

- KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003. Dostupné na: <http://sigma.nkp.cz/cze/ktd>

Děkuji vám za pozornost!!!

